

Posudek na diplomovou práci

Bc. Terezy Vrbkové

„Tlumočnice emocí: Mezigenerační genderové strategie matek a dcer v prostředí vietnamských rodin v České republice“

Katedra obecné antropologie, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Vedoucí práce: Mgr. Petra Ezzeddine. Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce se zabývá tématem proměn genderových praktik v generaci matek a dcer ve vietnamské komunitě žijící v České republice. Práce je založena na kvalitativním výzkumu, ve kterém autorka prokázala důkladnou přípravu k terénnímu výzkumu a citlivý přístup ke zkoumanému tématu. Jedná se o zdařilou a originální práci.

Práce je strukturována do tří kapitol, které se věnují metodologii, konceptuálním východiskům výzkumu a analýze empirického materiálu. Těžiště práce spočívá ve třetí kapitole, která představuje autorský výzkum. Oceňuji zejména podrobné seznámení se se zkoumanou komunitou, promyšlený etický přístup a reflexi vlastní pozice ve vztahu ke komunitě, stejně jako hluboký vhled při analýze rozhovorů.

První kapitola následující po úvodu, ve kterém jsou představeny výzkumné otázky, prezentuje zvolenou metodologii výzkumu, postup seznámení se s výzkumným terénem a reflexi vlastní pozice a vztahu ke zkoumanému tématu. Stejně jako celá práce tato kapitola dokládá důkladnost, se kterou autorka svůj výzkum promýšlela.

Ve druhé kapitole se autorka věnuje svým konceptuálním východiskům. Konkrétně zejména shrnutí vývoje etablování genderové analýzy v migračních studiích, definici kategorie genderu a aktérského pojetí strategií redefinice genderových praktik, stejně jako vymezení intersekcionalní perspektivy, kterou v analýze autorka uplatňuje. Tato kapitola představuje

koherentní analytický přístup. Významnou analytickou inspiraci čerpá autorka z práce Umut Erel a jejího pojetí aktivního aktérství migrantek, následující analýza sebraných dat s tímto přístupem integrálně pracuje a ukazuje systematické provázání popisovaných konceptuálních východisek a samotné interpretace dat. Drobným nedostatkem je to, že je tato kapitola až příliš stručná, systematictější představení klíčových konceptů a jejich teoretického zakotvení by bylo přínosné.

Třetí, nejrozsáhlejší kapitola je věnována analýze rozhovorů, jež je doplněna zúčastněným pozorováním. Kapitola sleduje vyjednávání mezigeneračních vztahů matek a dcer s ohledem na genderové konotace vzdělání, partnerství, rodinných vztahů a vztahů sounáležitosti. Kapitola se věnuje ve dvou částech interpretaci praktik distinkce mezi tradičním a moderním životním postojem a následně mateřských praktik kontroly a rezistenčních praktik dcer. Vymezení samotného konceptu distinkce s odkazem na Bourdieho by však bylo vhodné představit rozsáhleji již v předcházející kapitole. V této kapitole autorka jednoznačně prokázala schopnost analýzy empirického materiálu s vhladem a pochopením pro vyjádření samotných akterek a současně kompetencí synteticky jejich výpovědi zpracovat.

Celá práce se vyznačuje vysokou úrovní jazykového vyjádření. Jako velmi pozitivní hodnotím neustálou sebe-reflexi autorky ve vztahu ke zkoumanému tématu a interpretaci dat, což svědčí o velmi pečlivé práci při zpracování všech fází výzkumu.

Práci považuji za kvalitní, domnívám se ovšem, že v ní chybí alespoň stručná kontextualizace genderové kultury ve vietnamském a českém kulturním kontextu. Odkaz na tyto dva kontexty je v práci kontinuálně přítomen jak ve výpovědích akterek výzkumu, tak v interpretaci dat, ovšem bez bližšího osvětlení. Tato absence pak vytváří dojem, že distinkce mezi „tradičním“ a „moderním“ je totožná s vietnamskou a českou genderovou kulturou, což považuji za zjednodušující. Nabízí se otázka, do jaké míry dcery ztotožňují svoje pojetí moderních

genderových vztahů s majoritní českou společností či v čem se naopak vůči majoritní společnosti v otázce genderových vztahů vymezují.

Předložená diplomová práce splňuje nároky na kvalifikační magisterskou práci. Tereza Vrbková v práci prokázala znalost odborné literatury k tématu i schopnost analyticky a s hlubokým vhledem přistoupit ke zkoumanému materiálu. Celkově diplomovou práci považuji za velmi kvalitní a navrhuji hodnotit ji nejvyšším stupněm ocenění.

V Praze dne 26. ledna 2017

Zuzana Uhde, Ph.D.